

Adaletin Bir Türü Üzerine Okuma Notları

TANSU AÇIK*

“Özerkliğe giden yolu iki başlı bir ejderha kapatmıştır. Bir kafası Suç, öteki Adalet'tir. Adalet kükrer: Kendi başına karar verme hakkın yok; sana iyinin, doğrunun, adilin ne olduğu söylenmişti. Bir tane doğru yol vardır, eğri olanlar birçok. Geri dön de adaleti ara.”¹

(...) Adalet, hukuksal görünümü altında, yazılı kurala uygunluktur, hesap kitap işidir. Hani neredeyse, adalet hukuk kurumlarında gerçekleşen bir şey gibidir. Öte yandan adaleti ille de hukuk ya da yasayla bir tutmaz hiçkimse, çünkü bir de adalet, hak, hakkaniyet duygusu diye bir şey var. Gelgelim adalet sözkonusu edildiğinde, “adalet, hak yerini buldu” dendiğinde, akla gelen ceza, cezalandırma, cezasını çekme gibi ödetmeyle bağlantılı bir adalet türüdür sadece. Adalet kavramı, kendisi gibi başka köklü, yaygın anlam alanlarıyla iç içe geçtiğinden, bileşenlerine ayırması zor bir anlam alışımı sunmakta, özellikle eskiçağda. Suç ve ceza ahlakı Mezopotamya'da doğdu, başka alanlara, zaman içinde başka bölgelere yayıldı, kılık değiştirdi.

Elimizde bir dizi saptama, sonuç, gözlem, not, okuma notu var. Bu verileri, araları yıldızcıklarla ayrılmış metin bloklarında, demek bu blokların

*Klasik filolog, E-Posta: tansuster@gmail.com

¹ Kaufmann, Walter. (1973). *Without Guilt and Justice: From Decidophobia to Autonomy*, Philadelphia: David McKay Co., s. 41.